

MRF 2023.179

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 28. juni 2023, j.nr. 22/03719

Tidsbegrænset tilladelse efter vandforsyningslovens § 22 til indvinding af vand fra muret brønd på mark til brug for herregård med feriecenter ændret fra 10 år til 30 år, da hensyn til sikkerhed for vandkvalitet i stedet for tidsbegrænsning kunne varetages gennem fastsættelse af kontrolprogram og gennem tilsyn.

Skive Kommune meddelte i februar 2022 efter ansøgning fra E tilladelse efter vandforsyningslovens § 20 til indvinding af grundvand fra en muret brønd med en dybde på 6,5 meter på vilkår om, at indvundet grundvand fandt anvendelse for almindelig husholdning for en herregård samt for tilhørende feriecenter med 12 værelse og et svømmebassin med tidsbegrænsning på 10 år, så tilladelsen bortfaldt i 2032. Afgørelsen indeholdt tillige en afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 24 om udlæg af et 10-meters bælte rundt om brønden med forbud mod dyrkning, pesticider og gødskning. E påklagede afgørelsen og gjorde gældende, at tilladelsen skulle være meddelt for 30 år. Kommunen bemærkede hertil, at vilkåret om en forkortet periode for indvindingsretten var begrundet i, at arealet for brønden havde været anvendt som landbrugsjord med risiko for forurening, og at kommunen derfor ville tage tilladelsen op til fornyet vurdering efter 10 år. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) bemærkede, at efter vandforsyningslovens § 22, stk. 1, meddeles tilladelser til vandindvinding for en periode på højst 30 år, dog for vanding af landbrugsafgrøder højst 15 år og for overfladevand og dambrug for højst 10 år. Nævnet henviste til,

at det fremgår af forarbejderne til vandforsyningsloven, at det var Miljøministeriets opfattelse, at vandindvindingsstilladelser som udgangspunkt bør meddeles for de tidsrum, der er fastsat med loven, medmindre samfundsmæssige hensyn taler imod. Under hensyn til, at vandindvindingen var meddelt til anvendelse også for et feriecenter, henviste nævnet endvidere til, at bekendtgørelsen om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg efter § 1, stk. 4, også omfatter restauranter, hoteller mv., hvorfor kommunen som tilsynsmyndighed efter bekendtgørelsens § 7, stk. 3, skal fastlægge et kontrolprogram for vandindvindingsanlægget. Det var på den baggrund nævnets vurdering, at hensyn til vandkvalitet i stedet kunne varetages ved at fastlægge et kontrolprogram, hvor tilsynsmyndighed ved dokumenterede overskridelser af kvalitetskravene efter vandforsyningslovens § 62, stk. 1, har mulighed for at meddele påbud om, at anlægget skal ophøre midlertidigt eller for bestandigt. I overensstemmelse med angivelserne i lovforarbejderne fandt Miljø- og Fødevarerklagenævnet ikke, at der var grundlag for at begrænse tidsrummet for tilladelsen til 10 år, hvorfor nævnet ændrede tidsbegrænsningen til 30 år, så den er gældende frem til 1. april 2052.

Ændring af vilkår i tilladelse til indvinding af grundvand i Skive Kommune

22/03719

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter vandforsyningslovens § 20, jf. § 75, stk. 1.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ændrer vilkår 5 i Skive Kommunes afgørelse af 16. februar 2022 om tilladelse til indvinding af grundvand til husstandsbrug og feriecenter på [matr.nr.1], således at tilladelsen er gældende i 30 år indtil 16. februar 2052.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. vandforsyningslovens § 81.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 4. marts 2022 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af afgørelsens adressat.

Klager har anført, at efter lovgivningen for private brønde er udgangspunktet en tilladelse på 30 år, og at Skive Kommunes afgørelse ikke indeholder en faglig begrundelse for, hvorfor tilladelsen er begrænset til 10 år.

2. Sagens oplysninger

2.1. Den påklagede afgørelse

Skive Kommune har den 16. februar 2022 i medfør af vandforsyningslovens § 20 meddelt tilladelse til indvinding af grundvand fra brønd med DGU nr. 46.1134 på [matr.nr.1].

Tilladelsen er meddelt på følgende vilkår:

"1. Det indvundne grundvand benyttes til almindelig husholdning på [adresse 1 og 2], samt til feriecenter med 12 værelser og et tilhørende svømmebassin på [adresse2].

2. Indvindingen sker fra en ca. 6,5 m dyb, muret brønd placeret på [matr.nr.1] tilhørende [person1], [adresse3], Krejbjerg, 7860 Spøttrup. Brønden er registreret med DGU-nr. 46.1134. Der foreligger tinglyst deklARATION for [feriecenter] – (No. 86 Den 20. juni 1913) med ret til at

tage vand fra brønden samt at nedlægge og vedligeholde en rørledning fra brønden. Brøndens placering er vist i bilag 1.

3. Der må maksimalt indvindes 3.600 m³ grundvand pr år fra brønden. Der må pumpes med en maksimal ydelse på 5 m³/time.

4. Der føres kontrol med den indvundne vandmængde. Vandmængden måles med vandur og skal indberettes til kommunen på mail E1 én gang årligt. Bestemmelsen om målemetoden kan til enhver tid ændres af kommunalbestyrelsen.

5. Indvindingstilladelsen er gældende i 10 år indtil 1. april 2032.

6. Der opretholdes et fredningsbælte på minimum 10 m med centrum i brønden. Fredningsbæltet strækker sig ind på dels på [matr.nr.2] og dels på [matr.nr.1] begge Krejbjerg By, Krejbjerg tilhørende henholdsvis [adresse4] og [adresse3], se bilag 1. Fredningsbæltet er udlagt efter Miljøbeskyttelseslovens § 24. Inden for fredningsbæltet må der ikke anvendes pesticider, dyrkes eller gødskes. Tilmed må der ikke opbevares sprøjtemidler. Fredningsbæltet skal være vedvarende markeret i terrænet, f.eks. med beplantning eller et trådhegn. Fredningsbæltet anbefales tinglyst på hver af de berørte ejendomme.

7. Der udtages og analyseres vandprøve fra brønden i henhold til analyseprogram, der årligt fastsættes af Skive Kommune. Vandprøve igangsættes og udtages senest 1. november 2022 efter at kommunen har givet meddelelse herom. Analyseomfang fastsættes i henhold til Bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg, Nr. 2361 af 26. november 2021. Resultater af vandanalysen registreres hos www.geus.dk under DGU-nr. 46. 1134 /anlægsid 145245.

8. Vandprøver skal udtages af og undersøges på et miljølaboratorium, der er akkrediteret hertil, jf. de til enhver tid gældende regler.”

Det fremgår af afgørelsen, at Skive Kommune har modtaget en ansøgning om tilladelse til indvinding af 3.600 m³ grundvand pr. år fra en drikkevandsbrønd med DGU-nr. 46.1134 til vandforsyning af herregården [feriecenter], [adresse 1 og 2], samt tilhørende feriecenter med 12 lejligheder på [adresse2].

Det fremgår af afgørelsen, at brønden, der indvindes fra, er en fuldmuret brønd, og at grundvandsspejlet i november 2016 var beliggende 1,1 m under terræn.

Om vandkvaliteten fra indvindingen fremgår det af afgørelsen, vandkvaliteten er analyseret den 4. februar 2020 og 22. juli 2021, og at der ikke er fundet overskridelse af kvalitetsparametrene.

Skive Kommune har vurderet, at indvindingen vil kunne foretages uden betydende miljømæssige påvirkninger af omgivelserne. Det er herefter kommunens vurdering, at indvindingen ikke er omfattet af pligten til udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport.

Det fremgår af sagen, at klager den 17. februar 2022 har rettet henvendelse til Skive Kommune og stillet sig uforstående over for, at der kun er givet en 10-årig indvindingstilladelse, når der normalt gives en 30-årig tilladelse til private brønde og borerer.

Skive Kommune har i et svar til klager af 17. februar 2022 oplyst, at indvinding sker fra en brønd, som i dette tilfælde, er en meget sårbar indvinding, og det vurderes nødvendigt at tage tilladelsen op til genvurdering inden for en kortere årrække, som her er angivet til 10 år.

2.2. Bemærkninger fra Skive Kommune og klager

Klager har den 30. maj 2022 bemærket, at klager har indhentet en rapport fra en brøndborer, der konkluderer, at vandet i indvindingen kommer fra bunden af brønden og er beskyttet af et kort lerlag. Videre fremgår det af rapporten, at der er et kontinuerligt flow fra bunden af brønden og til et overløb, hvilket er med til at sikre frisk vand i brønden og sikre vandkvaliteten.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har den 27. marts 2023 anmodet Skive Kommune om at uddybe og præcisere kommunens begrundelse for at tilladelsen begrænses til 10 år.

Skive Kommune har den 20. april 2023 oplyst, at sårbarheden af vandet i brønden ikke er endeligt afklaret, og som følge heraf bør der ikke gives en tilladelse for den maksimale periode, men for en kortere periode. At sårbarheden ikke er endelig afklaret skyldes ifølge kommunen, at det overfladenære grundvand uden for fredningsbæltet på det nuværende landbrugsareal kan være forurenet, da det gennem en årrække har været benyttet til landbrugsjord, hvor der er blevet gødsket, og spredt gylle og muligvis også pesticider. Ifølge kommunen vides det ikke om den tidligere benyttelse til landbrugsdrift, inden for det nyoprettede fredningsbælte, og den nuværende drift, uden for fredningsbæltet, fortsat har indflydelse på det overfladenære grundvand, der strømmer til brønden. Det er kommunes vurdering, at det af hensyn til sikkerheden af vandindvindingen er nødvendigt at kunne tage tilladelsen op til en nyvurdering efter 10 år, hvor det må formodes, at det nye fredningsbælte vil være fuldt indkørt. Kommunen har endvidere anført, at brønden via dets overløb vil være udsat for forurening fra omgivelserne i situationer med ekstremnedbør. Herudover har kommunen anført, at der ikke er dokumentation for, at vandet er beskyttet af et kort lerlag, eller at det af brøndboreren angivne kontinuerlige flow af vand fra bunden af brønden til overløbet vil sikre, at vandet har en tilstrækkelig kvalitet.

Klager har den 5. maj 2023 anført, at brønden aldrig har været oversvømmet efter skybrud, da terrænet omkring brønden har faldt til alle sider. Ifølge klager giver det ikke mening at begrænse tilladelsen længde med henvisning til en mulig fremtidig forurening, idet Skive Kommune altid har muligheden for at tilbagekalde en eksisterende tilladelse. Herudover har klager anført, at det er vigtigt for klagers planlægning af den fremtidige drift, at klager har en tilladelse, der er længere end 10 år. Endelig har klager bemærket, at de seneste vandanalyser dokumenterer, at der hverken er spor af pesticider eller bakterier.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Tilladelse til vandindvinding meddeles af kommunalbestyrelsen i henhold til vandforsyningslovens § 20.

Ifølge vandforsyningslovens § 1 er lovens formål bl.a., at udnyttelsen og den dertil knyttede beskyttelse af vandforekomster sker efter en samlet planlægning og efter en samlet vurdering af de hensyn, der er nævnt i § 2, samt sikre en planmæssig udbygning og drift af en tilstrækkelig og kvalitetsmæssig tilfredsstillende vandforsyning.

Ifølge lovens § 2, stk. 1, skal der bl.a. ved administration af vandforsyningsloven lægges vægt på vandforekomsternes omfang, på befolkningens og erhvervslivets behov for en tilstrækkelig og kvalitetsmæssigt tilfredsstillende vandforsyning, på miljøbeskyttelse og naturbeskyttelse, herunder bevarelse af omgivelsernes kvalitet.

Tilladelse til vandindvinding meddeles ifølge vandforsyningslovens § 22, stk. 1, 1. pkt. for et bestemt tidsrum, som højst kan være 30 år, jf. dog 2. og 3. pkt. Tilladelser til indvinding af vand til vanding af landbrugsafgrøder kan med hensyn til grundvand gives for et tidsrum af højst 15 år og med hensyn til overfladevand for et tidsrum af højst 10 år. Tilladelser til indvinding af vand til dambrug kan gives for et tidsrum af højst 10 år

Af forarbejderne til vandforsyningslovens § 22, stk. 1, fremgår følgende:[4]

"[...] I øvrigt er det miljøministeriets opfattelse, at vandindvindingstilladelser - medmindre samfundsmæssige hensyn taler imod - som udgangspunkt bør meddeles for de tidsrum, der er fastsat i stk. 1. [...]"

Det fremgår herudover af vandforsyningslovens § 60, stk. 1, at kommunalbestyrelsen fører tilsyn med kvaliteten af vandet i vandforsyningssystemer. Miljøministeren kan i henhold til lovens § 60, stk. 2, fastsætte regler om tilsynet, herunder om regelmæssige laboratorieundersøgelser.

Bemyndigelsen i vandforsyningsloven er udnyttet ved udstedelsen af drikkevandsbekendtgørelsen,[5] som i § 7, stk. 3, bestemmer, at tilsynsmyndigheden skal fastlægge et program med regelmæssig kontrol af vandet fra vandforsyningsanlæg, som leverer vand til "anden kommerciel eller offentlig aktivitet," jf. § 1, stk. 1, nr. 1, litra c, hvilket blandt andet kan være institutioner, restauranter, hospitaler, hoteller, forlystelsesetablissementer m.v., jf. § 1, stk. 4.

Det fremgår af vandforsyningslovens § 62, stk. 1, 1. pkt., at opfylder vandet i et vandforsyningssystem ikke de kvalitetskrav, der er fastsat i loven eller regler udstedt i medfør af loven, kan kommunalbestyrelsen give påbud om, at anlægget skal ophøre midlertidigt eller for bestandigt, eller om andre foranstaltninger, herunder at forbrugerne skal træffe sikkerhedsforanstaltninger.

Skive Kommune har begrundet tidsbegrænsningen af tilladelsen til 10 år med, at sårbarheden af vandet i brønden ikke er endeligt afklaret, hvorfor der ikke bør gives en tilladelse for den maksimale periode.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der ikke er grundlag for at begrænse tilladelsen til 10 år efter vandforsyningslovens § 22, stk. 1.

Nævnet lagt vægt på, at forarbejderne til bestemmelsen må forstås således, at udgangspunktet er, at tilladelser meddeles for den maksimale periode, medmindre samfundsmæssige hensyn taler imod.

Det er nævnets vurdering, at de af Skive Kommune anførte samfundsmæssige hensyn, som ligger til grund for begrænsningen, kan varetages på anden måde, herunder ved fastlæggelse af et kontrolprogram til sikring af, at drikkevandet overholder kvalitetskravene i drikkevandsbekendtgørelsen, og ved kommunens mulighed efter vandforsyningslovens § 62 for, evt. gennem påbud om ophør af anlægget, at påse, at kvalitetskravene overholdes, og at vandet ikke er sundhedsfarligt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på baggrund af ovenstående anledning til at ændre tilladelsen således, at vilkår nr. 5 ændres til, at indvindingstilladelsen er gældende i 30 år indtil 16. februar 2052.

3.2. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ændrer vilkår 5 i Skive Kommunes afgørelse af 16. februar 2022 om tilladelse til indvinding af grundvand til husstandsbrug og feriecenter på [matr.nr.1], således at tilladelsen er gældende i 30 år indtil 16. februar 2052.

---

[1] Lovbekendtgørelse nr. 602 af 10. maj 2022 om vandforsyning m.v. med senere ændringer.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Jf. bemærkninger til § 22 i forslag L 143 til lov om vandforsyning m.v. fremsat den 10. januar 1978,

https://www.folketingstidende.dk/samling/19771/lovforslag/L143/19771_L143_som_fremsat.pdf
(https://www.folketingstidende.dk/samling/19771/lovforslag/L143/19771_L143_som_fremsat.pdf).

[5] Bekendtgørelse nr. 1383 af 3. oktober 2022 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.

Sag:

22/03719

Dato:

28. juni 2023.

Emner:

Vandforsyningslo...

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)

Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)